"నా మనసులోంచి ఆబోతు
కదలిపోయింది. మనిషికి
చేరువగా వచ్చాయి
నా ఆలోచనలు."

కదలిక

అచ్చు వేసివిడిచిన ఆబోతును ఎప్పుడైనా చూసి వుంటే నా గురించి ప్రత్యేకంగా పరిచయం చేసుకోవలసిన అవసరం లేదు. దానికి, నాకు చాలా పోలికలు ఉన్నా కొట్టవచ్చినట్లు కన్పించే ఒక భేదం అది జంతువు, నేను మనిషిని, దానికి నాలుగు కాళ్లూ, తోకా వంటివి వుంటే నాకు రెండు కాళ్లూ, వాటిని అంటి పెట్టుకొని ఒక పేంటూ, రెండు చేతులూ, సగం వరకు వాటిని కప్పుతూ ఒక లాల్చీ వంటివి ఉన్నాయి. ఇంకా ఇటువంటివే ఏ కొద్దో గొప్పో తేడాలు లేకపోలేదు. అయినా రోజు గడుపుతున్న తీరులో, జీవితాన్ని అనుభవించే రీతిలో మా ఇద్దరికి చెప్పుకోదగ్గ పోలికలు వున్నాయి. దానికి ఆలోచించే శక్తి లేక ఏమీ పట్టించుకోకుండా, పనిచేయవలసిన అవసరం లేక రోడ్లవెంట తిరుగుతూంటే, ఏ విషయం గురించీ ఆలోచించే ఆసక్తి లేక, బాగుపడాలన్న కోరిక లేక బజార్లంట, బస్సు స్టాపుల దగ్గర తిరుగులాడుతుంటాను నేను.

రాత్రి పగలు కష్టించి పనిచేసే ఎద్దుకి తగినంత మేత దొరకనే దొరకదు. మరి ఆ జాతికే చెందిన ఆబోతు చేసుకొన్న అదృష్టమేమిటి? రాత్రి పగలు కోమటి కొట్టులో చింకి గోనెపట్టాకి అతుక్కుపోయి పని చేసే అన్నయ్యకి సరిగా తిండీ, బట్టా అమరకపోయినా, ఆ ఇంటనే పుట్టి, పెరుగుతున్న నేను మూడు ముస్తాబులై పీకల మొయ్యా తిండి తింటూ సోమరిపోతులా తిరిగేందుకు కారణం ఏమిటి?

ఆబోతు అదృష్టం గరించి నా కంతగా తెలియదు కాని నా అదృష్టం మా అమ్మ నా చిన్నతనంలో చచ్చిపోవడమే అని చెప్పగలను. తల్లి చావు అదృష్టమేమిటని ఆశ్చర్యపోతున్నారా? చూసేందుకు, చేసేందుకు ఎవరూ లేకుండా తల్లి వదలిపోతే అంతకు మించిన దురదృష్టం వేరొకటి వుండదు. కాని మా వదినవంటి అమాయకురాలి చేతిలోపెట్టి, ఆఖరి కోరిక అంటూ అప్పగింతలుపెట్టి ఆమెచే ఒట్టు వేయించుకొని అమ్మ చచ్చిపోవడమే నా అదృష్టానికి కారణం.

తను చేస్తున్న ప్రతి పనిని అత్తగారు ఆ లోకంనుంచి జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తున్నాదని నమ్మే వదిన తన కడుపు కట్టుకొని, భర్త చేత తిట్లుతింటూ మరదిని ఆబోతుకుమల్లె మేపుతున్నది. తల్లిలేని బిడ్డ దనేజాలితో ఎలా ఆడిస్తే అలా ఆడుతూ మరదిని పెంచుకొస్తున్నాది. వదిన భగవంతుడిచ్చిన వరం నాకు. ఆమె అభిమానమే నా కాళ్లకు బలం.

బిగుతుగా కూర్చుంటే పిగిలిపోయేలా వంటికి అతుక్కుపోయి ఉండే పేంటూ, మోచేతుల పై వరకు మడచి ఉండే ఫుల్ హేండ్సు షర్టు, సగానికి క్రాసగా మడచి కిందుగా బిగించి కట్టిన సిల్కు జేబురుమాలు, ధనలక్ష్మి కటాక్షం ఉండే రోజుల్లో చూపుడు వేలుకి, మధ్యవేలుకి మధ్యగా పొగల చిమ్ముతూండే సిగరెట్టూ, ఇదీ నా అలంకరణ.

ఎదుట పడిన ఏ ఆడపిల్లా కళ్లింతింత చేసుకొని నోరు వెళ్లబెట్టి నా వంక చూడకుండా తప్పుకుపోరు. నుదుటి మీదికి పడుతున్న ఉంగరాల జుట్టు ఎగిరిపడేలా ఒకసారి తల ఎగురవేసి, రెండువేళ్లనీ నోటిలోకి పోనిచ్చి హుషారుగా ఈల వేస్తే అసహ్యంతో ముఖం తిప్పకనూ పోరు. నన్ను చూసి వాళ్లలా ముఖం తిప్పుకొని చీదరించుకొంటుంటే నాకెందుకో సరదా.

ఈ కారణం వల్లనే ఉదయ సాయంకాలాలలో అమ్మాయిలు దండిగా ఎక్కే దిగే బస్సుస్టాపుల దగ్గర బీటు వెయ్యడం నాకు తప్పనిసరి అయిన దినచర్యగా తయారయింది. సాధారణంగా నెంబరు ఎనిమిది బస్సులో అందమైన ఆడపిల్లలు మందలుగా దిగుతుంటారు ఆ స్టాపులో. మనుష్యుల గురించి చెప్తున్నప్పుడు మందలుగా అనకూడదు కామోసు. ఏదో ఒకసారి పొరపాటున అంటే జంతువులు మరీ అంతగా కోపగించుకొంటూ యనుకోను. అంతగా తగవుకి సిద్ధమైతే నోరు జారి అనేసేనేకాని మిమ్మల్ని అవమానపరచాలనే ఉద్దేశం నాకెంతమాత్రం లేదని వాటికి నమ్మకం కుదిరేలా నచ్చచెప్పుకొంటే సరిపోతుంది.

ఆఁ, ఏమి చెప్తున్నాను? నెంబరు ఎనిమిది బస్సుస్టాపు గురించి కదూ! ఆ స్టాపులో రోజూ చాలామంది అందమైన అమ్మాయిలు దిగుతారు. నా కోసం అనుకొనేరు సుమండీ... మీరు అలా భావించి నన్ను అందలం ఎక్కిద్దామనుకొన్నా నేను అబద్ధం చెప్పను. ఆ చుట్టుపక్కల రెండు మూడు కాలేజీలు ఉండడం. అందులో ఒకటి ఆడపిల్లల స్వంతం అవడం అందుకు కారణం.

ఆ రోజు అమ్మాయిలు మరీ అందంగా అలంకరించుకొన్నారు. విరబూచిన పూదోటలో రంగురంగుల పువ్వుల్లా ఉన్నారు. అప్పుడే సినిమా సెట్టుమీంచి దిగి వచ్చిన తారల్లా ఉన్నారు. జిలుగు వెలుగుల బట్టలు, దొండపండ్లవంటి పెదవులు, నిగనిగలాడుతూ నల్లని గొంగళి పురుగులవంటి కనుబొమ్మలు, ఇక్కడ వర్ణన సరిగా కుదరలేదు కదూ? ఈ మాట నా నోటికే వెలపరంగా తగులుతున్నాది. ఎంతో మోటుగా నాలాగే రోజూ ఆ చుట్టుపక్కల తిరిగే ఆబోతులాగే ఉన్నాది. సరే మరి నోరుజారాక ఇంకేం చెయ్యడం? ఇంకోసారి ఇంతకన్న అందంగా, లలితంగా వర్ణించేందుకు ప్రయత్నిస్తాను.

సరే ఏమైతేనేమి ఆ రోజు నా మనస్సు ఉత్సాహంతో కుప్పిగంతులు వేసింది. నన్ను నేను ఎంతగా మరచిపోయానంటే తల ఎగురవెయ్యడం. ఈల వెయ్యడం వంటి అతి సహజమైన పనులు కూడా మరచిపోయి వారి వంకకే రెప్పవెయ్యకుండా చూస్తూ ఉండిపోయాను.

ఎత్తిపట్టుకొన్న గంపలోంచి రాసిగా పడుతున్న పువ్వుల్లా బస్సులోంచి దిగుతున్నారు అమ్మాయిలు. జలపాతపు హోరుని మించి ఉన్నాయి వారి నవ్వులు, మాటలు. సగానికి పైగా బస్సు కాళీ అయిపోయింది. మిగిలిన పాసెంజర్లు, కండక్టరుతో సహా ముఖాలలో విసుగుదల, విచారం చూపిస్తూ వారికి కళ్లప్పగించి కూర్చున్నారు. అమ్మాయిలు దిగిపోవడంతో బస్సులోని అందం తరలిపోయిందనో, వాళ్లు పెళ్లి వారిలా తాపీగా దిగుతూంటే వేళకి సరిగా ముందు సాప చేరుకోబడదనే అసహనమో కండక్టరు చిర్రుబుర్రులాడుతూ 'దిగండి దిగండి' అంటూ తొందర చేస్తున్నాడు.

అందమైన గులాబి పువ్వును ఆప్యాయంగా చేతిలోకి తీసుకోబోతే కసుక్కున వేలికి గ్రుచుకొన్న ముల్లులా అంత మంది అందమైన అమ్మాయిల వెనుకగా ఒక ముసలివాడు ముడుతలు బడిన ఒళ్లూ, పండబారిన జుట్టూ, చీదర పుట్టించే రూపూ, కంపుకొట్టే బట్టలూ, మూర్తీభవించిన దారిద్ర్యంలా, కూడ గట్టుకొన్న కుళ్లులా, ఒక చేతిలో ఏదో మందు సీసా, రెండో చేతిలో వెలిసిపోయిన పువ్వుల గుడ్డతో కుట్టిన చేతి సంచీ పట్టుకొని మెల్లగా దిగుతున్నాడు.

నా కెంతో జాలి వేసింది. ఆ ముసలివాణ్ణి చూసి కాదు. వాడి రూపును చూస్తూ, ఆ కంపును భరిస్తూ అంత దూరం అదే బస్సులో ప్రయాణం చేసివచ్చిన అందమైన అమ్మాయిల్ని చూసి. ముష్టివాళ్లకి కుళ్లుబట్టలవాళ్లకి వేరుగా బస్సులు పెడితే ఎంత బాగుండును. కనీసం అందమైన అమ్మాయిలు ఎక్కే బస్సులో ఇటువంటి కంపు వెధవల్ని ఎక్కించకుండా కట్టడి చేసినా కొంత బాగుండును - అనుకొన్నాను.

పాపం, ఆడపిల్లల్ని అంతసేపు తన రూపుతో తన కంపుతో బాధపెట్టింది చాలక "అమ్మా కాస్త తప్పుకొని నన్ను దిగనీండి తల్లీ! నాక్కాస్త చోటియ్యండి అమ్మా" అంటూ వాళ్లని త్రోసుకొని, ముందుకి రావడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు వాడు. కాస్త దూరంగా నిలిచి వారంతా దిగే వరకు ఆగకుండా ఏదో కొంప మునిగిపోయినట్లు అలా తోసుకు వస్తున్న వాడిని చూస్తే రెండు తన్న బుద్ధి అయింది నాకు.

ఆఖరి అమ్మాయి దిగుతూంటే వాడు చొరవగా ముందుకు వచ్చి అడుగులో అడుగు వేసాడు. ఆ పిల్ల కోపంగా చూసింది. "ఏయ్, కళ్లు లేవూ? కాలు తొక్కుతావేం? గబ్బు కంపు కొట్టుకొంటూ. కాస్త ఎడంగా ఉండు" అంది. "ఎంతకని ఆగేది తల్లీ! పెళ్లివారిలా మీరంతా దిగేసరికి అక్కడ తలుపులు మూసేస్తారు. మళ్లా తెల్లవారితే కాని మల్లిని చూడనివ్వరు. కాస్త తప్పుకు దారీయండి తల్లీ. మీ కెంతైనా పుణ్యం వుంటుంది" అన్నాడు. "మల్లీ, ఉల్లీ అంటూ మీది మీదికి వస్తావేం? ఒక్కొక్కరూ దిగుతున్నామా?" అప్పుడే క్రిందికి దిగిన అమ్మాయి విసిరి కొట్టింది మాటని కళ్లెర్రజేస్తూ.

ఆఖరి అమ్మాయి దిగిపోయింది. ముసలివాడు ముందుకి వచ్చాడు. ఒక్క అడుగు నేలమీద మోపాడు. 'రైట్' అన్నాడు కండక్టరు బెల్లు నొక్కుతూ. బస్సు బుర్రమంటూ ముందుకి దూసుకుపోయింది.

అమ్మాయిలు ఏ చక్రవర్తి ఆగమన సమయంలోనో రోడ్డుమీద చల్లిన రంగు రంగుల పువ్వుల్లా పక్క రోడ్డంతాపరచుకు నడుస్తున్నారు. తల ఎగరవేయడం మరచిపోయిన నన్ను చూసి బస్సు స్టాపు దగ్గర వున్న బోర్డు ఫక్కున నవ్వింది. 'మరీ అంత తన్మయత్వమేమి'టని పరిహసించింది.

బస్సు దిగుతూ ముసలివాడు తూలిపడ్డాడు. దుమ్ముకొట్టుకొన్న రోడ్డుమీద బోర్లపడ్డాడు. చేతిలోని మందుసీసా ముందుకు దొర్లుకుంటూ పోయింది. సంచిలోని బత్తాయి పళ్లు కుళ్లు కాలవదిక్కుగా ప్రయాణం సాగిస్తున్నాయి. అదే ఎవరైనా అమ్మాయి అయితే పరుగున వచ్చి ఆమె పడకుండా పట్టుకొందును. పారిపోతున్న పళ్లని చేతిలోకి తీసుకొని మెడకి చుట్టుకొన్న సిల్కు రుమాలు విప్పి, వాటి దుమ్ము దులిపి, చూపులో చూపు కలిపి సాదరంగా అందిద్దును. కాని పడింది ముసలివాడాయెను. అందులో ఆ కుళ్లు బట్టలతో కంపుకొడుతూ... ఆ మరేం పరవాలేదు. ఏదో బస్సు జోరుకి ఆగలేక తూలిపడ్డాడు. వాడే లేస్తాడు. పోతే పోయాయి వెధవపళ్లు. మళ్లా కొనుక్కొంటాడు' – అనుకొన్నాను.

క్రింద పడ్డ ముసలివాడి దృష్టి పళ్ల మీద లేదు. నాలుగు గజాలు ముందుకి దొర్లిపోయిన మందు సీసాని అందుకొనేందుకు ఆత్రంగా లేచాడు. లేచినట్టే లేచి మళ్లా పడ్డాడు. ఈసారి నేలకి చేతులానించి లేవబోయాడు. కాస్త ఎత్తుకి లేచి తిరిగి పడ్డాడు. మూడో సారి పడడంతో మందు సీసాకి కాస్త దగ్గరగా వచ్చాడు ఆశగా చేయిజాచాడు. అడుగు దూరంలో నిలచి అది వాడిని వెక్కిరిస్తున్నాది. ఇంక లేచి లాభం లేదనుకున్నాడో ఏమో; చంటి వాడిలా నేల మీద ముందుకి ప్రాకసాగాడు.

ఇదంతా చెప్పేందుకు ఇంతసేపు పట్టింది. కాని జరిగిపోడానికి రెండు నిముషాలు కూడా పట్ట లేదు. ఆ స్టాపులో ఆగని బస్సు రయ్‌మంటూ దూసుకొని వచ్చింది. బస్సుకి గజం దూరంలో రోడ్డు రంగులో కలసిపోయి మందుసీసా కోసం ప్రాకుతున్న మానవాకారాన్ని డ్రయివరు చూడలేదు. వాడి పాటుని చూసినవాడిని నేను. నాతోపాటుగ బస్సుస్టాపు గుర్తు తగిల్చిన కఱ్ఱ కూడా చూసింది. అది కదలలేక ఊరుకొంది. నేను కదల గలిగి ఊరుకొన్నాను.

బస్సుకి కీచ్ మంటు సడన్ బ్రేక్ పడింది. ముసలివాడి చేతి కందిన మందు సీసా పగిలిపోయింది. బస్సు వెనుకగా వస్తున్న నాలుగైదు వాహనాలు ఆగాయి. పది మంది మనుష్యులు, ఏమయిందంటూ మూగారు. ఎఱ్ఱ బస్సులోంచి ఎన్నో తలలు పైకి కన్పించాయి. ఎఱ్ఱటోపీ పోలీసు అందరినీ తోసుకొంటు ముందుకి వచ్చాడు.

“ఏమయింది? ఏమయింది?” అంతా అడిగేవారే. చెప్పాలనుకొంటే ఏమైందో నేను చెప్పగలను. కాని నాకు చెప్పాలనిపించలేదు. చెప్పానంటే సవాలక్ష ప్రశ్నలు దూసుకు వస్తాయి. మనిషి చచ్చిపోతుంటే చూస్తూ ఊరుకొన్నావా? అంటారు. అసలు అంత విసురుగా వాడిని పడదోసి తిరిగి చూడకుండా వెళ్లిపోయిన కండక్టరు ఎవరంటారు. ఆబోతులా ఇంత పెరిగి వున్నావు కదా, వాడి దవడ ఎందుకు పగలకొట్టలేదంటారు.

అక్కడికి ఇవన్నీ నేను చెయ్యవలసిన పనులే అన్నట్లు అవి చెయ్యకపోవడంవల్ల నేనే దండనార్హుణ్ణి అన్నట్లు. నాకేం ఆ ముసలి వెధవని ఉద్ధరించి దీనజన రక్షకుడనే బిరుదు తగిలించుకోవాలని లేదు. అదృష్టం తిన్నగా లేక ఆ బస్సు నామీంచిపోతే? నా కింత తొందరగా చచ్చిపోవలసిన అవసరం లేదు. అందులో అటువంటి వాడికోసం నే నెందుకు చావాలి? నాది చీకూ, చింతా లేని జీవితం. హాయిగా తింటూ, అందమైన అమ్మాయిల్ని చూస్తూ, అవకాశం కలసివస్తే ఇంకా చిన్న చిన్న ఆనందాల్ని అనుభవిస్తూ బ్రతుకుతున్న నేను... ఏ వేళకి వెళ్లినా విసుక్కోకుండా కడుపునిండా అన్నం పెడ్తుంది వదిన. ఆ అమాయకురాలు నేనేం చెప్పినా, నమ్మి ఊరుకొంటుంది... ఆబోతులా పెరిగిపోతున్న నన్ను పట్టుకొని కొట్టి, దండించి దారిలోకి తెచ్చే శక్తి అన్నయ్యకి లేదు. అతనికి నా పట్ల ఏకాస్త ఆసక్తి అయినా మిగులుంటే దానిని కోమటికొట్టు గోనెపట్టా తినివేస్తుంది. ఇంక మా స్కూలంత మంచి స్కూలు దేశం మొత్తంలో లేదు. ఏడాదికోసారి మీ పిల్లడి పరీక్ష పోయింది. అన్న కాగితం మినహా నెల నెలకీ రిపోర్టులు పంపి ఇటు విద్యార్థుల్నీ, అటు తల్లిదండ్రుల్నీ ఇరుకులో పెట్టరు. అందువల్లనే అన్నయ్యకి ఓపిక ఉన్నంతకాలం చదువుకొనేందుకు నాకు పట్టింపు లేదు. నేను చావుకి సిద్ధంగా లేకపోయిందికి ఈ కారణాలు చాలవూ?

ముసలివాడి సంచిలోని బత్తాయిపళ్లు కుళ్లు కాలువ దిక్కుగా ప్రయాణించి చెత్తకుప్ప దగ్గర ఆగిపోయాయి. అప్పుడే పక్క వీధి లోంచి పొగరుగా మూపురం ఊపుకుంటూ వచ్చిన ఆబోతు వాటిని తీరికగా ఆరగిస్తున్నాది. అది వాటిని ఆప్యాయంగా ఆరగిస్తుంటే నేను ముచ్చటగా చూస్తున్నాను. మిగిలిన వాళ్లంతా ముసలి వెధవ చుట్టూ మూగి సానుభూతి వర్షం కురిపిస్తున్నారు. వాడు బ్రతికుండగా గబ్బుకంపు అని కసరుకొన్న అమ్మాయి కూడా వెనుతిరిగి చూసి 'అయ్యో పాపం' అంది. అక్కడ చేరిన అందరినీ వాడి చావు కదలించింది – నన్నూ, ఆబోతునీ తప్ప.

అది అక్కడ జరుగుతున్న గొడవలేమిటో, తను ఆరగిస్తున్న పళ్ల హక్కుదారుడు ఎవరో అన్న ఆలోచన లేకుండా తృప్తిగా తిని, హాయిగా నెమరువేసుకొంటూ, ప్రక్కనే ఉన్న ఎలక్ట్రిక్ స్తంభానికి మూపురం రాసుకొంటూ ఆనందిస్తున్నాది.

నేను ఎదురుగా మూగివున్న గుంపు మధ్య ఏమున్నదో తెలిసికూడా చూడాలనే ఉత్సుకతలేక, అయ్యోపాపం అనే విచారం లేక, అందమైన ఆడపిల్లల్ని తీసుకువచ్చే ఇంకొక బస్సు కోసం ఎదురు చూస్తూ పేవ్‌మెంటు మీద పచార్లు చేస్తున్నాను. ఇది మా ఇద్దరికీ మధ్యనున్న సామ్యం.

అరగంట పైగా గడచినా ఇంకొక బస్సు రాలేదు. అప్రయత్నంగా గుంపువైపు మళ్లింది నా చూపు. అందులో చిన్న పగులు ఇచ్చింది. ఆ సందులోంచి కన్పించాయి ఆ ముసలివాని కళ్లు బ్రతికుండగా నేను పరీక్షగా చూడని కళ్లు. పత్తికాయల్లా విడిపడ్డ కళ్లు, నా వంక జాలిగా చూస్తున్న కళ్లు. నాకెందుకో వాటిని చూస్తే భయం వేసింది. కళ్లు మూసుకొని

పరుగుతీయాలనిపించింది. నా మంచం మీద పడుకొని రగ్గుని బుర్రమీదుగా కప్పుకోవాలనిపించింది.

ఆబోతు ఆ కళ్లని ధైర్యంగా చూసి ప్రక్క వీధిలోకి తప్పుకుపోయింది. 'రా నేస్తం పోదాం పద' అంటూ నా వంక చూసింది. నేను ఆబోతుని అనుసరించలేకపోయాను. నా మనసు నా స్వాధీనం తప్పింది. ఏదో శక్తి నా కాళ్లని కదలకుండా నొక్కి ఉంచింది. దూరంగా వెళ్లిపోతున్న ఆబోతు విచారంగా వెనుతిరిగి చూసింది. 'రావా' అన్నట్లు బుర్ర ఊగించింది. ఆ మందలో కలుస్తే ఇంక నీదారి నీదే, నాదారి నాదే అన్నట్లు తోక ఆడించుకొంటూ వెళ్లిపోయింది.

ఆబోతు నాకు దూరమయింది. మనుష్యులను ఒత్తిగించుకొంటూ నేను ముందుకి నడిచాను. ముసలివాడి కళ్ల పత్తికాయల్లా, జాలిగా నావంక చూస్తున్నాయి. నన్నేదో అర్థిస్తున్నాయి.

ముసలివాడి దేహాన్ని అక్కడి నుంచి తరలించడంతో గుంపు అంతా కరగిపోయింది. కనుచీకటి మిగిలిన వాళ్లని ఇళ్లకి తోలింది. విరిగిన మందుసీసా గాజు పెంకులు జమాదారు బుట్టలోకి ఎత్తుకున్నాడు. దానికి సమీపంలో వున్న కాగితం గాలికి ఎగురుతూ నాకాళ్ల ముందుకి వచ్చింది. అది మందు చీటి. కుమారి మల్లికి ముసలివాడు కొనుక్కుపోతున్న మందుచీటి. నలిగిన ఆ కాగితపు మడతలలోంచి నేను చూడని మల్లి కళ్లు నన్నేదో అర్థిస్తున్నట్టు కన్పించాయి. ఎక్కడో ఆ మల్లి ఈ ముసలివాడి కోసం ఎదురు చూస్తుంటుంది. అర్థాంతరంగా వీడిలా నాటకం ముగించాడు. ఆ పిల్లకి ఆ విషయం ఎవరు చెప్తారు? ఆ మల్లికి ఏవయసు వుంటుందో? ఎలా వుంటుందో?

ఆలోచిస్తూనే బస్సు ఎక్కాను. పుస్తకాలు కొంటానని వదిన దగ్గర పుచ్చుకొన్న సొమ్ము ఇంకా జేబులోనే వుంది. దురదృష్టవశాత్తు ఊర్లో మంచి సినిమాలు ఆడటం లేదు. పదిసార్లు చూసిన డొక్కులే మళ్లా మళ్లా వస్తున్నాయి. లేకుంటే ఈ సొమ్ము ఏనాడో ఖర్చయిపోయి ఉండేది.

బజారులో షాపులు చాల వరకు మూయబడి వున్నాయి. ఆ రోజు ఆదివారం. సెలవు రోజు. వీధి మలుపులో ఉన్న మందులషాపుకి వెళ్లాను. షాపులో ఎవరూ లేరు. తలుపుమీద రెండు, మూడు సార్లు తట్టగా ఒక చిన్న పిల్ల తొంగి చూసి "నాన్నా ఎవరో వచ్చారు" అంది. ఊడిపోతున్న సంచిని సరిచేసుకొంటూ షాపు యజమాని లోపలినుంచి వచ్చాడు. అతని నివాసం కూడా అదే అయి వుంటుంది.

చీటి చూసి మందు అందిస్తూ నా వంక పరకాయించి చూశాడు. రోగి పేరు, డాక్టరు పేరు తన పుస్తకంలో వ్రాసుకొంటూ 'ఆ ముసలివాడు మీ కేమవుతాడు?' అంటూ ప్రశ్నించాడు.

'ఏ ముసలివాడు?' అన్నాను.

'ఈ రోజు ఉదయం నుంచి నా పీకల మీద కూర్చుని సాయంకాలం మందు పట్టుకుపోయిన ముసలివాడు' వాడి రూపురేఖలు వర్ణిస్తూ 'మీ బంధువా' అని ప్రశ్నించాడు.

'అతడు అంత సేపు ఎందుకు కాచుకు కూర్చోవలసి వచ్చింది? మీ దగ్గర కావలసిన మందులు లేవా?' అన్నాను.

'నా షాపులో మందులు లేకపోవడం అంటూ ఉండదు. అతని దగ్గర డబ్బులు లేవు. ఉచితంగా ఇచ్చేందుకు ఇదేం ధర్మాసుపత్రి కాదు' అన్నాడు.

బస్సు దిగేందుకు ముసలివాడు పడ్డ ఆత్రత నాకు గుర్తుకొచ్చింది.

'మరి సాయంకాలానికి మాత్రం వాడి దగ్గర డబ్బు ఎలా వచ్చింది?'

'ఏమో, నాకేం తెలుస్తుంది? ఎక్కడైనా కూలీ నాలీ చేసాడో, అపహరించాడో నేనెలా చెప్పగలను? డబ్బు తెచ్చాడు. మందు ఇచ్చాను. ఇంతకీ అడు మీ కేం అవుతాడు?'

ఆ షాపువాడు మా బాంధవ్యం గురించి అన్ని సార్లు ప్రశ్నించేందుకు కారణం వేషభాషల్లో మా మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసమే.

'ఏమీ కాడు. అతడు చచ్చిపోయాడు' అన్నాను. మందు సీసాని చేతిలోకి తీసకొంటూ.

'అయ్యో పాపం... ఏమయింది? ఎలా చచ్చిపోయాడు?'

అతని ప్రశ్నలు వినిపించుకోకుండా నేను బయటికి వచ్చాను. మందు చీటి మీద వ్రాసి వున్న ఎడ్రసుకి బయలుదేరాను. వీధి గుమ్మంలో బోర్డు చూసి అదే స్థలమని నిర్ధారించుకొని లోపలికి అడుగుపెట్టాను. అది ఒక ప్రయివేటు ఆసుపత్రి. ఒక హాలు, నాలుగు చిన్న గదులు, చుట్టూ వరండా ఉన్నాయి. ముందు వరండాలో నౌకరు ఒకడు కునుకుపాట్లు పడుతున్నాడు. గదుల్లో రోగులు మూలుగుతున్నారు. మల్లిని చూడాలని నా మనసు తహతహ లాడుతున్నాది.

'డాక్టరుగారు వీధిలోకి వెళ్లారు. తొమ్మిది దాటితే కాని రారు. అసలు ఈ సమయంలో ఎవరినీ చూడరు' అన్నాడు నౌకరు.

'నాది చాల ముఖ్యమైన విషయం. ఏ వేళకైనా డాక్టరుగారిని చూసి మరీ వెళ్తాను' అంటూ హాలులో ఉన్న ఒక పాత బెంచీ మీద కూర్చున్నాను.

పది గంటల సమయంలో వచ్చాడు డాక్టరు. నా చేతిలో మందు చీటి చూపించాను. బాగా ఎండిపోయి డొల్ల విడిచిన చెట్టుకొమ్మలా అతడు నామీద పెళపెళ విరుచుకు పడ్డాడు.

'ఏమయ్యా, ఈ విధంగా మీరు రోగుల్ని మానెత్తికి రుద్ది తిరిగి చూడకపోతే మేం ఏం కావాలి? ప్రాక్టీసు వదలుకొని అడవులు పట్టిపోవడం మినహా గత్యంతరం లేదు. అర్జంటుగా మందు తెమ్మని నిన్న రాత్రి అనగా మందుచీటి వ్రాసి ఇస్తే ఇప్పటికా తీసుకురావటం? ఎటునుంచి ఏమైనా నింద మా తలకి చుట్టడమూనా? ఏడీ ఆ ముసలివాడు?

చేర్చుకొనేవరకు నా ప్రాణం తీసి....' హాలు ప్రతిధ్వనించేలా అరుస్తూనే ఉన్నాడు. అతని అరుపులకు ప్రక్క గదిలోంచి ఒక చంటి పిల్ల భయపడి ఏడుపు అందుకొంది.

'ఆ ముసలివాడు బస్సు కింద పడి చచ్చిపోయాడు' అన్నాను నెమ్మదిగా.

'మరి నువ్వు... వాడి కేమవుతావు?' కళ్లింతింత చేసుకొని డాక్టరు ప్రశ్నించాడు.

'ఏమీ కాను, అతడి చావు చూసాను. అతడి చేతిలోంచి పడి పగిలిన మందుసీసా చూసాను. ఈ మందు ఆ పిల్లకి ఉపయోగపడుతుందేమో అని కొని తీసుకు వచ్చాను.'

క్షణకాలం క్రిందట అంతగా గర్జించిన మేఘం టపటప నాలుగు చినుకులు రాల్చింది. చేతిలో రుమాలుతో ముఖం తుడుచుకుంటూ, 'ఆ పిల్ల సాయంకాలమే పోయింది. తెల్లవారే వరకు చూచి, ఇంకా అతడు రాకపోతే...' డాక్టరుమాట పూర్తి చేయకుండానే నౌకరు వైపు తిరిగి 'నర్సయ్యా! ఆ పిల్ల శవాన్ని తెచ్చి ఇతనికి ఇచ్చేయి' అన్నాడు.

'నేనేం చేసుకోను' అన్నాను భయంగా. అప్పటికి నా వయస్సు ఇరవైలోపు. కాని ఒడ్డూ, పొడుగూ వల్ల పాతికేళ్ళు పైబడ్డ వాడిలా కన్పిస్తాను. దయ్యాల కథలు విని నే నెప్పుడు జడుసుకోపోయినా, దెయ్యాలంటే నమ్మకం లేకపోయినా చచ్చిపోయిన వాళ్లని చూసేందుకు నాకు ఇష్టంగా ఉండదు. ప్రమాదవశాత్తు ఎప్పుడైనా ఏ శవం అయినా కంటపడితే ఆ రూపు, ఆ చూపు నన్ను పదిరోజుల వరకు వెంటాడుతుంది. ఆకలి వెయ్యదు. నిద్ర రాదు. ఏదో కడుపులో కలచినట్లు ఉంటుంది.

చిన్నప్పుడు అమ్మంటే నా కెంతో అభిప్రాయం ఉండేది. కాని అమ్మ చచ్చిపోయినప్పుడు ముఖం చూసేందుకైనా ఆ చాయలకి పోలేదు. ఎవరో చేయి పట్టుకు తీసుకు వెళితే చేయి కరచి బయటపడ్డాను. ఆ కారణంగానే ముసలి వాడిని చూసేందుకు గుంపులోకి దూరలేదు. అయినా వాడి కళ్లు నన్ను వెంటాడుతూనే వున్నాయి. ఇప్పుడు ఈ పిల్ల శవాన్ని నేనేం చేసుకోను? అదే మాట అన్నాను.

'మేముమాత్రం ఏం చేస్తాం? మీరు కాదంటే రేపు మున్సిపాలిటీ బండిలో పడేస్తాం' అన్నాడు అతను.

ఎందుకో ఆ మాట నాకు కష్టం కలిగించింది. ఒకరోజు కిళ్లీ కొట్టువాడు లేని సమయంలో అరటిపళ్ల గెలని అందుకొని, తిన్నంత తిని, మిగిలింది కాళ్లతో కుమ్మి వేసిన ఆబోతు జ్ఞాపకం వచ్చింది. మరునాడు చెత్తల బండివాడు దానిని ఎత్తుకుపోవడం గుర్తుకొచ్చింది. ఈ పిల్ల శవాన్ని కూడా ఆబోతు కుమ్మివేసిన అరటిపళ్ల గెలలా... 'సరే... నేను తీసుకుపోతాను' అన్నాను.

నాలుగేళ్ల పాప శవాన్ని గుడ్డలో చుట్టి నా చేతుల్లో పెట్టాడు నర్సయ్య. ఆ ముసలివానికి ఈ చిన్న పిల్లకి మధ్య వుండే బాంధవ్యమేమిటి? మనసులో ప్రశ్న లేచింది. మనిషికీ మనిషికి మధ్య ఉండే బాంధవ్యం. మనసుకీ మనసుకీ మధ్య ఉండే మమకారం. ఈ నిశి

రాత్రిలో ఒంటరిగా ఇంతదూరం ఈ బరువును మోసుకొచ్చిన నీకూ, ఈ పిల్లకీ ఉన్న సంబంధము ఏమిటి?

రాత్రి గడిచిపోతుంటే ఊరికి దూరంగా ఉన్న చింత తోపులో దొరికిన కర్రముక్కతో గొయ్యి త్రవ్వి, ఆ చిన్నారి కాయాన్ని పూడ్చి పెడుతుంటే, నా మనసు ప్రశ్నించింది. ఆ లేత బుగ్గలమీద మన్ను కుమ్మరిస్తుంటే నా కంటిలో మెరసిన ఒక కన్నీటి బొట్టు ప్రశ్నించింది.

నాకు గుర్తున్నంతవరకు ఎదుటివారి పట్ల జాలితో నా కళ్లలో నీళ్లు ఆ రోజునే మొదటిసారిగా తిరిగాయి.

ఇల్లు చేరేసరికి అన్నయ్య, వదిన నా కోసం కాచుకు కూర్చున్నారు. 'రెండో ఆట సినీమావాళ్లు వెళ్లిపోయి కూడా చాలా సేపయింది. ఇంతవరకు ఎక్కడ తిరుగుతున్నావు? ఈ చలిలో అర్థరాత్రిపూట వీధులంట ఇలా తిరుగుతుంటే...'

వదిన మాట పూర్తికాలేదు. అన్నయ్య చేయెత్తి నా చెంపమీద రెండు అంటించాడు. 'ఊరుకొంటుంటే నీ వరసేం బాగుండడం లేదు. చెప్పు ఇంతరాత్రి వరకు ఎక్కడ తిరుగుతున్నావు? మీ వదిన దగ్గర పుస్తకాలు కొంటానని తీసుకుపోయిన డబ్బు ఏం చేశావు?' అన్నయ ఒంటిలోని శక్తినంతా కూడదీసుకొని అడా పెడా తగిలించాడు. నేను జవాబు చెప్పలేదు. ఆశ్చర్యంగా అన్నయ్యని చూస్తూ నిలబడిపోయాను. అన్నయ్య చేతి దెబ్బలు కూడా ఆ రోజునే మొదటిసారిగా తిన్నాను.

నాలో ఆబోతు పోలికలు ఉన్నంతకాలం అన్నయ్యకి చెయ్యెత్తే సాహసం లేకపోయింది. కొమ్ములతో పొడిచి కుమ్మి కుప్పపెడతానేమో అని భయపడి ఉంటాడు. ఇప్పుడు నా మనసులోంచి ఆబోతు కదిలిపోయింది. మనిషికి చేరువగా వచ్చాయి నా ఆలోచనలు. అందుకే అన్నయ్యకి నన్ను దండించే శక్తి, ఆసక్తి వచ్చాయి.

అంతకు పూర్వం అన్నయ్య ఈ విధంగా దండించి ఉంటే ఏమీ పట్టించుకోకుండా తల ఎగురవేసి తప్పుకుపోయి ఉందును. కాని ఆరోజు అన్నయ్య మందలింపు నా మనసంతా నిండిపోయింది. ఆ దెబ్బలతో నా మత్తుఅంతా వీడిపోయింది. జరిగిన విషయం చెప్తే ఎవ్వరూ నమ్మరు. నా సంగతి తెలిసి ఉన్న అన్నయ్య అసలే నమ్మడు. 'డబ్బు పోయింది. వెతుకుతూ ఉండిపోయాను' అన్నాను.

నా మాట అబద్ధమని అన్నయ్యకి తెలుసు. కాని ఇంకా కొట్టేందుకు ఒంటిలో శక్తిలేదు. ఆ మాట అబద్ధమని నా మనసుకి తెలుసు. కాని నిజం చెప్పినందువల్ల కలిగే ఫలితం లేదు. ఆ మాట అబద్ధమని ముసలి తాత ఆత్మకి తెలుసు. చింత తోపులో ఒంటరిగా నిద్రపోతున్న మల్లికి తెలుసు. కాని వాళ్లు ఎదుటపడి చెప్పలేరు.

ఆనాటి కలత నిద్రలో ముసలివాడి కళ్లు కృతజ్ఞతగా నా వంక చూసాయి. 'నీ ఋణం తీర్చుకోలేను' అన్నట్లు చూశాయి.

ఇందులో ఎవరు ఎవరికి ఋణపడ్డాం? ఈనాటికీ నాలో నిలచిపోయింది ఈ ప్రశ్న.